

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfktikarsag@orfk.police.hu

Szám:

Tárgy: rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

Ea.:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **Panaszos** által előterjesztett panaszügyében folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak az előállítás időtartalma tekintetében

h e l y t a d o k,

egyebekben a panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára és (2) bekezdésére, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf. 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése, Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) rendőri szerv vezetője
- 3) Független Rendészeti Panasztestület
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos a Panasztestület elektronikus panaszbejelentő formanyomtatványának kitöltésével terjesztette elő panaszát a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

A panaszos előadta, *-n este hazafelé tartott a * utcában, amikor a rendőrség épülete előtti részen lelassított egy rendőrautó és abból, még mozgó állapotban szólt ki a sofőr, hogy álljon meg a panaszos. Ez kb. * óra * perckor történhetett. Ekkor mindketten kiszálltak a rendőrautóból, majd a rendőr kérte a panaszost, hogy igazolja magát. A panaszos ekkor megkérdezte a rendőrt, hogy mi az oka az igazoltatásának, amire a rendőr erre azt válaszolta, hogy általános ellenőrzés. A panaszos ekkor átadta a dokumentumait. A rendőrök nem kérdezték le az adatait a központból, azonban megkérdezték tőle, hogy van-e nála szűrővágó eszköz, kábítószer; amelyre a panaszos mondta, hogy nincs nála semmi ilyesmi, miért lenne. Semmi sem volt nála a lakáskulcsán és egy zsírkrétán kívül. Ezt követően a rendőrök arra kérték, hogy pakolja ki a zsebeit és forduljon a fal felé. A panaszos szerint a rendőrök ezzel azt a benyomást keltették benne, hogy valamilyen bűnt követett el. A panaszos teljesen higgadt, nyugodt hangon közölte a rendőrökkel, hogy ezt nem szeretné az utcán megtenni, mert nem követett el semmi törvénybe ütközőt, nincs nála semmilyen tiltott eszköz, és amire kéri őt a rendőr azt megalázónak, a magánéletébe való beavatkozásnak tartja. A panaszos teljesen nyugodtan mondta, hogy ha a rendőr azt szeretné, akkor vigye be a kapitányságra és ott megmutatja, hogy mi van nála. Erre a rendőr azt mondta a panaszosnak, hogy adja oda a kezét, mert megbilincseli. A panaszos ekkor mondta, hogy teljesen felesleges, magától belül a gépjárműbe. A panaszos elmondása szerint az intézkedés a rendőrséggel szemben történt, így akár oda is besétálhattak volna, hogy ne közterületen pakolja ki a zsebei tartalmát.

A panaszos megkérdezte a rendőrt, hogy milyen törvény alapján intézkedik vele szemben, amelyre a rendőr nem felelt semmit. A panaszos kérte, hogy ne bilincselje meg, vagy ellenkező esetben közölje azt, amivel vádolja, vagy azt a jogszabályhelyet, amely alapján személyi szabadságát korlátozza. A rendőr ekkor azt mondta a panaszosnak, hogy pakolja ki a zsebeit és akkor nem fogja megbilincselni. A panaszos erre azt válaszolta, hogy vigye őt be a Rendőrkapitányságra, és akkor ott megteszi, de az utcán erre nem hajlandó. Ekkor a rendőrök nekinyomták a falnak és hátracsavarták a kezét. Elkezdett segítségért kiabálni, hiszen megijedt attól, ami vele történt. Arra gondolt, hogy a rendőrség épületéből kijövő rendőrök majd segítenek neki. A panaszos ezt követően feltette a kezét, ezzel jelezve, hogy nem tanúsít ellenállást, illetve kérte, hogy segítsenek, hiszen nem csinált semmit, ne bilincseljék meg.

A panaszos elmondása szerint sok rendőr jött ki, akiről azt hitte, hogy végre a segítségére lesznek, de tőle semmit sem kérdeztek. A panaszos elmondta, hogy amikor hátracsavarták a kezét és a gépjárműbe ültették, akkor megüthették. A kocsiban az egyik rendőr valamit említett a tonfájáról, valószínűleg ő üthette meg a panaszost. A panaszos elmondta, hogy vasárnap reggelre kb. 4 centiméter hosszú és 1,5 centiméter széles dudor volt a homloka baloldalán, hosszanti irányban, ami hétfőn délelőtt már fájt. A panaszos nem érti, hogy miért üt meg a rendőr egy békés, semmilyen törvény ellen nem vétett embert.

A kocsiban hátrabilincselte kézzel megkérdezte a panaszos, hogy mivel gyanúsítják vagy vádolják és miért korlátozzák személyi szabadságában. A rendőr azt válaszolta, hogy azért, mert nem működött együtt. A panaszos erre azt válaszolta, hogy be akart ülni a kocsiba, csak arra kérte ne bilincselje meg, mert szabad ember és nem követett el semmit. Tehát a panaszos csak és kizárólag a bilincselés ténye ellen tiltakozott. A panaszos kérte a Rendőrkapitányság épületében, hogy vegyék le a bilincset, miután ellenőrizték az adatait és kiürítették a zsebeit. Kb. * óra * perc volt, amikor a lekérdezés, ellenőrzés megtörtént. A

panaszos mondta, hogy ártatlan, vegyék le róla a bilincset, vagy közöljék vele, hogy miért tartják fogva, mi a bilincshasználat oka, hogy ha már tudják, hogy kicsoda és hogy nem csinált semmit. A rendőrök nem válaszoltak semmit, csak hogy várják a parancsnokot. A panaszos ekkor közölte velük, hogy panaszt fog tenni, amire azt mondta, hogy „tudod hányan akartak már kirúgatni?!”. Emellett azt felelték, hogy nyugodjon már le, mert megy a fogdába 8 órára. A panaszos továbbra is megbilincselve ült, végig nyugodt hangnemben kérdezte, hogy miért van megbilincselve. A bilincs * óra * percig volt rajta. Amikor levették róla a bilincseket, akkor aláírtak vele két darab, egyoldalas lapot, amely azt tartalmazta, hogy * óra * perc és * óra * perc között volt fogva tartva és, hogy ezalatt az idő alatt keletkezett-e sérülése, vagy panasz. Ebből a panaszos kapott egy példányt. A panaszos elmondta, hogy ekkor még nem érezte, hogy egy púp van a homlokán, mert meg volt bilincselve. A rendőrök nem közöltek vele semmilyen információt, hogy mi lesz, vagy mit kell tudnia. Kérte, hogy adják meg a nevüket és azonosítószámukat, amelynek a rendőr eleget tett. A panaszos kért tollat, de azt nem adtak, viccelődtek rajta, hogy nem tud megjegyezni 5 számjegyet. A panaszos megjegyezte, hogy számtalan megalázó beszólást tettek neki az éjszaka folyamán a rendőrök. A panaszos nem kapott tollat, a zsírkrétája segítségével írta le a számokat. A panaszos közölte, hogy törvényes joga megtudni a vele szemben intézkedő rendőrök nevét és számát és szeretné megtudni a társa számát is. Ezt legalább tízszer, hússzor elismételte, mire nagy nehezen beszólt a felettes, hogy „gyere már ki”. Ekkor kijött, beállt megfélemlítő testtartással a panaszossal szemben és kérdezte, hogy „Mi van?!”. A panaszos elmondta, hogy eddig nem ilyen volt a rendőr, nem így beszélt, nem ilyen testtartásban állt. A felettese ekkor mondta neki, hogy mondd meg a neved és a számod. A rendőr úgy elhadarta a számát, hogy nem sikerült rögzíteni és csak annyira emlékezett, hogy „*”. Úgy tessékelték ki az utcára, hogy ketten mentek a panaszos mögött. A panaszos mindvégig kérte a rendőrt, hogy mondja meg a számát, mert nem tudta leírni. Erre csak annyit mondtak a panaszosnak, hogy „elmondta, a te dolgod, hogy nem írtad le” és emellett azt is mondták, hogy „ott voltál három órán keresztül”. A panaszos erre mondta, hogy meg volt bilincselve, különben is a rendőrnek ezt kötelessége megmondani. A panaszos semmilyen felvilágosítást nem kapott, az ügyeletes tiszt sem segített neki.

A panaszos közölte még, hogy szerinte csakis azért bilincseltek meg, mert nem volt hajlandó az utcán kipakolni a zsebeit. Elmondása szerint nagyon megviselte a rendőri intézkedés.

A panaszos mellékelte az ambuláns lapot, amely szerint „acut traumatológiai teendő nincs”, javasolt az otthoni pihenés, bő folyadékfogyasztás.

A panaszos csatolta beadványához az előállítás időtartamáról szóló igazolást, amely szerint a Rendőrkapitányság épületében *-én * óra * perctől * óra * percig volt előállítva, amely időtartam alatt sérülése nem keletkezett, a bilincselés ellen pedig panasszal élt.

A panaszos az igazolást aláírta és abból egy példányt (aláírásával hitelesítetten) átvett.

A panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban az alábbiakat sérelmezte:

1. a rendőri intézkedés kezdeményezését.
2. az előállítás jogalapját,
3. az előállítás időtartalmát,
4. a testi kényszer alkalmazását,
5. a bilincs használatának jogalapját,
6. a bilincs használatának időtartamát,
7. rendőri erőszakot, amely miatt a fején sérülés keletkezett,
8. a szolgálati fellépés módját,
9. a rendőrök kulturálatlan beszédstílusát,

10. betegsége ellenére nem vitték haza a rendőrök.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában kezdeményezték a rendőrök a panaszossal szemben intézkedést, így erre tekintettel a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga nem sérült. A panaszos előállítása kapcsán a Panasztestület úgy határozott, hogy azt a rendőrség kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában foganatosította, így az jogszerű volt, ezért nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. Az előállítás megfelelt az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányosság követelményének, így e tekintetben sem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga. Az előállítás időtartama azonban nem volt arányos, így emiatt a Panasztestület a panaszos személyi szabadsághoz való jogának a sérelmét állapította meg. A panaszossal szemben alkalmazott testi kényszernek nem volt meg a jogalapja, így emiatt sérült a panaszos emberi méltóságból levezethető testi integritáshoz való joga. A panaszos bilincselése kapcsán a Panasztestület a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelmét mondta ki. A kényszerítő eszközök alkalmazására vonatkozó figyelmeztetés kapcsán a Panasztestület nem tudta feloldani a panaszos és a rendőrség által előadottakban felmerült ellentmondást, így álláspontja szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható. A felhatalmazáson túli erőszakra vonatkozó panaszosi kifogást megalapozatlannak találta a Panasztestület, így nem sérült a panaszos emberi méltóságból levezethető testi integritáshoz fűződő alapvető joga. A rendőrség szolgálati fellépésére vonatkozó kifogások tekintetében a Panasztestület úgy határozott, hogy egyrészt a rendőrök bemutatkozása és az intézkedés okának, valamint céljának közlése kapcsán a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható a tapasztalt, feloldhatatlan ellentmondásokra tekintettel, míg ugyancsak ezen ok kapcsán a panaszos emberi méltósághoz való jogának a sérelme nem megállapítható a rendőrök által használt hangnem tekintetében sem.

A Panasztestület megítélése szerint az alapjogsértés elérte a súlyosság azon fokát, amely indokolttá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdés b) pontja ba) alpontja szerint a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- panaszbeadvány,
- ambuláns lap,
- igazolás rendőrségi előállítás időtartamáról,
- a rendőri szervezeti elem vezetőjének átirata,
- kapitányságvezetői átirat,
- kapitányságvezető átirat kiegészítése,
- jelentés előállítás végrehajtásáról/ kényszerítő eszköz alkalmazásáról,
- parancsnoki vélemény és kivizsgálás előállítás végrehajtásáról/ kényszerítő eszköz alkalmazásáról,
- parancsnoki átirat,
- rendőri jelentés.

III.

A rendőri intézkedés elleni panaszok vizsgálata során az alábbiak kerültek megállapításra.

1) A panaszos a rendőri intézkedés kezdeményezését sérelmezte.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdés szerint „*A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.*”

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján „*A rendőr a feladata ellátása során*

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

A panaszos beadványában előadta, hogy betegen, fáradtan sétált hazafelé, amikor mellé állt egy rendőrautó, lelassított és megállásra szólította fel őt. A panaszos nem értette, hogy miért állítják meg a rendőrök.

Az Osztály munkatársának jelentése szerint az intézkedést foganatosító rendőrök gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el a rendőri szerv alárendeltségében. *-n * utca * szám előtti útszakaszon arra lettek figyelmesek, hogy a panaszos, amikor az utcán sétált, ahogy észrevette a rendőröket zavartan kezdett viselkedni, lehajtotta a fejét, elfordult, és gyorsabban kezdett el lépkedni, mint addig. Tekintettel arra, hogy este volt, a rendőrökben felmerült a gyanú, hogy valami rejtegetnivalója van, vagy akár kábítószerrel befolyásos állapotban van. Erre figyelemmel igazoltatták a panaszost, amely során bár aktív ellenállást nem tanúsított, de verbálisan, felháborodott, feldúlt hangnemben többször kifejezte a rendőri intézkedéssel szembeni nemtetszését.

A fentiekben említett jogszabály hely a rendőr számára az intézkedési kötelezettséget ír elő, amennyiben jogsértő cselekményt észlel, azaz a potenciális veszélyhelyzet kialakulásának lehetősége esetében a közbiztonság védelme érdekében a rendőr intézkedjen, hiszen ennek keretén belül a rendőr a közbiztonság és közrend védelmét veszélyeztető, vagy akár sértő cselekmények kialakulását megakadályozza. Mivel a két rendőr a helyszínen azt érezte, hogy a panaszos zavartan viselkedik, hiszen amikor meglátta a rendőröket elfordult, a földet kezdte el nézni, és meggyorsította a lépteit, ezen körülmények felvethették a rendőrökben a gyanút a tekintetben, hogy a panaszosnak akár jogsértő cselekmény elkövetője vagy ilyen szándékkal tartózkodik a helyszínen. Így a panaszossal szembeni intézkedési kötelezettséget a helyszínen észleltek keletkeztették.

A fentiek alapján a rendőri intézkedés kezdeményezése jogszerű volt, ezért a panasz alaptalan.

2) A panaszos az előállítás jogalapját vonta kétségbe.

Az Rtv. 19. § (1) és (2) bekezdése értelmében *„A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.*

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

Az Rtv. 29. § (4) és (6) bekezdés alapján *„A személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosság megállapítása más módon nem biztosítható, a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, az igazoltatotról fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.*

(6) „A rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.”

Az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján *„Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.”*

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Sztv.) 216. § (1) bekezdés szerint *„Aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.*

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.”

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja értelmében *„A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,*

f) aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.”

Az Rtv. 22. § (4) bekezdése alapján *„Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”*

A panaszos beadványában előadta, hogy nem kívánt eleget tenni a ruházatátvizsgálásnak, amelynek többször is hangot adott, azt mondta a rendőröknek, hogy nem fogják az utcán átvizsgálni a ruházatát, annak érdekében szívesen befárad a kapitányságra, nyugodtan előállíthatják. A panaszos elmondta, hogy többször felszólították a rendőrök arra, hogy vesse alá magát a ruházatátvizsgálásnak, de annak mind szóban, mind pedig tettben kifejezte ellenállását. Így a rendőrök testi kényszer segítségével hátra helyzetben megbilincseltek a kezeit, majd előállították a rendőrkapitányságra, ahol egészen éjfélig tartózkodott.

Jelen esetben a panaszos és a rendőrség által előadottak megegyeznek, hiszen a panaszos többször is tevőlegesen és szóban is kifejezte, hogy nem hajlandó eleget tenni a rendőri felszólításnak, nem fogja magát alávetni a ruházatátvizsgálásnak, felőle akár elő is állíthatják. A panaszos is elmondta, hogy a rendőrök többször felszólították, hogy vesse alá magát az intézkedésnek, de annak nem tett eleget.

A panaszos beadványában foglaltak szerint a vele szemben foganatosított rendőri intézkedés céljaként a helyszínen intézkedő rendőrök az intézkedés okát „általános ellenőrzésként” indokolták. A rendőrök azonban a rendőri szervezeti elem vezetőjének

jelentése szerint azt nyilatkozták, hogy ilyet nem mondtak a panaszosnak, így rendőri észlelés alapján fogatosították vele szemben intézkedést. A rendőrség általános bűnmegelőzési célzattal vonta intézkedés alá a panaszost.

A a rendőri szervezeti elem vezetőjének jelentése szerint az intézkedés során a rendőrök a panaszossal közölték, hogy vele szemben bűnmegelőzési célzattal kezdik meg az intézkedést, amelyet az utcán kívántak fogatosítani. A ruházatátvizsgálásra a panaszos zavart, feldúlt és agresszív magatartása és az esetlegesen nála lévő eszközök, tárgyak támadásra való felhasználásának megakadályozása, valamint kábítószer fogyasztásra utaló viselkedése és magatartás indokolta.

A „Jelentés előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról” rendőri jelentés szerint amikor a rendőrök ruházatátvizsgálást akartak vele szemben fogatosítani a panaszos kifejezte, hogy annak nem hajlandó eleget tenni, akár elő is állíthatják, nem érdekli, de őt az utcán nem fogják átvizsgálni.

A panaszos az intézkedés során tanúsított magatartásával megvalósította a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértését, amelyet a többszöri figyelmeztetés ellenére sem hagyott abba, ezért vele szemben előállítást fogatosítottak. Az együttműködésre és a szabálysértés abbahagyására történő felszólítások több alkalommal megtörténtek, de a panaszos a figyelmeztetéseket és a felszólításokat figyelmen kívül hagyta.

A fentiek alapján az előállítás alkalmazásával összefüggő panasz alaptalan.

3) A panaszos az előállítás időtartamát is sérelmezte.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdés szerint *„A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”*

Az Rtv. 15. § (1) bekezdés értelmében *„A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”*

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 30. § (3) bekezdése alapján *„Az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. § (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.”*

A panaszos elmondása szerint a Rendőrkapitányságra történő előállítása során ellenőrizték az adatait, majd több mint három óra elteltével levették a bilincset és aláíratottak vele „2 darab, egyoldalas lapot”, majd hazaengedték.

A „Igazolás rendőrségi előállítás időtartamáról” nyomtatvány szerint a panaszost *-n * óra * perc és *-n * óra * perc közötti időszakban állították elő a Rendőrkapitányságra.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg az előállítás időtartamának, amely a panaszos esetében 3 óra 10 percig tartott.

A rendelkezésre álló iratok alapján az előállítás időtartama alatt a panaszost igazoltatták, felszólították ruházatátvizsgálásra, amelynek önként nem volt hajlandó eleget tenni, így előállították, amelynek során testi kényszert alkalmaztak és a kezeit hátra helyzetben megbilincselve szállították a kapitányságra. A beszállítást követően a panaszos nem került az előállítóba elhelyezésre. A panaszossal szemben a ruházatátvizsgálást végrehajtották, majd kezeit előre helyzetbe bilincselték. Ezt követően kitöltötték az előállítással kapcsolatos szükséges dokumentumokat, és a panaszost 3 óra 10 perc elteltével szabadon bocsátották.

Megállapítható, hogy a panaszossal szemben foganatosított intézkedések nem álltak arányban a személyi szabadság korlátozásának időtartamával. Az előállítást követően a kapitányság épületében foganatosított ruházatátvizsgálás után – amely során egyébként a közrendre, közbiztonságra veszélyes eszköz, kábítószer, egyéb tiltott dolog, eszköz nem került elő – nem volt a továbbiakban indokolt a panaszos személyi szabadságának több mint három órán keresztül történő korlátozása.

Megállapítható, hogy a panaszos esetében a jogkorlátozás mértéke nem állt arányban a az elérni kívánt céllal, ezért a panasz megalapozott.

4) A panaszos a testi kényszer alkalmazását is sérelmezte.

Az Rtv. 16. § (1) bekezdés szerint *„A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.”*

Az Rtv. 17. § (2) bekezdés értelmében *„A rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére - amint ez lehetséges - segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.”*

Az Rtv. 47. §-a alapján *„A rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.”*

A panaszos a beadványában előadta, hogy nem állt ellen a rendőri intézkedésnek, csupán a ruházatátvizsgálás foganatosításához nem járult hozzá. Nem is gondolta volna, hogy őt meg fogják bilincselni. A rendőrök a falhoz nyomták a fejét és kezeit hátra helyzetben megbilincseltek, a bilincset pedig még a kapitányság épületében is fennhagyták.

A „Jelentés előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról” rendőri jelentés szerint a panaszos nem volt hajlandó alávetni magát a rendőri intézkedésnek, mivel a ruházatátvizsgálást az utcán nem engedte, ezért a rendőrök közölték vele, hogy ezzel a magatartással szabálysértés valósít meg, illetve amennyiben nem lesz együttműködő, akkor elő fogják állítani a Rendőrkapitányságra. A panaszos az intézkedéskor még ezt követően is ellenállt, ezért vele szemben testi kényszert alkalmaztak.

Megállapítható továbbá, hogy a rendőrök az intézkedés során többször is felszólították a panaszost, hogy működjön együtt, azonban a kommunikáció eredményre nem vezetett, így az intézkedés eredményes befejezése érdekében a rendőrök jogszerűen alkalmaztak testi kényszert a panaszossal szemben, ezért a panasz alaptalan.

5) A panaszos a bilincs alkalmazásának jogalapját sérelmezte.

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése szerint *„A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.”*

Az Rtv. 48. § b) pontja alapján *„A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy*

b) támadásának megakadályozására,

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1), (6) és (7) bekezdései szerint „*Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt*

d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,

(4) A bilincselés módjai:

b) kezek előre vagy hátra bilincselése,

(6) A bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy

a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha

aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől,

(7) A rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, fálnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.”

A Szolgálati Szabályzat 39. § (3) bekezdés szerint „*A kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:*

a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint

b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.”

A panaszos beadványában elmondta, hogy semmiféle ellenállást nem tanúsított, nem volt agresszív és mégis hirtelen hátracsavarták a kezeit és megbilincselték.

A rendőri jelentésben foglaltak szerint a panaszos ellenállt a rendőri intézkedésnek, végig agresszív magatartást tanúsított, a rendőri felszólításoknak nem tett eleget. A bilincs felhelyezésének is ellenállt oly módon, hogy magasba emelte a kezeit, továbbá kiabálni kezdett. A rendőrök a gépkocsival történő szállítás alatt a kezeit hátra bilincseltek, majd amikor a Rendőrkapitányságra beérkeztek, a ruházatátvizsgálást követően a kezeit előre bilincseltek.

A „Jelentés előállítás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról” jelentés szerint a rendőrök az intézkedés során a bilincs használata előtt a jogszabályban leírt módon többször is figyelmeztették a panaszost arra, hogy amennyiben nem lesz együttműködő kényszerítő eszközt fognak alkalmazni vele szemben. A fentiek alapján ezen intézkedés nem érthette váratlanul a panaszost.

A Panasztestület a bilincs alkalmazását e szituációban alapjogot súlyosan sértő intézkedésnek minősítette, mely álláspontjával az alábbi indokok alapján nem értek egyet.

Az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolás szerint a bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz. Ennélfogva alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyományaként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

E törvényi rendelkezések nem csak a rendőr által alkalmazható „kényszer” maximumát, de minimumát is előírják, mégpedig oly módon, hogy a rendőr olyan fokú kényszert kell, hogy alkalmazzon, amely megfelelő biztonságot fog nyújtani az intézkedés jövőbeni része során is. Ez az előírás az intézkedő rendőrtől azt követeli meg, hogy a panaszos jövőbeni magatartására vonatkozóan vonjon le megbízható következtetéseket. E következtetést a rendőr a helyszínen a jövőre vonatkozóan nem végezheti el „patikamérlegen”. Számtalan példa mutatta már, hogy a rendőr olykor „alábecsüli” a szükséges intézkedés mértékét. Ezek következménye „jobb esetben mindössze” szökés, rosszabb esetben önkárosítás, súlyos sérülés, löfegyverhasználat lett. A rendőrtől a törvényalkotó elvárja, hogy az intézkedése során ilyen esetek ne következhessek be.

Fontos hangsúlyozni azt a tényt is, hogy az alkalmazott kényszerítő eszköz „pozitív hatását”, azaz a megelőzött további jogsértő cselekményt – megtörténtük hiányában – igazolni, bizonyítani nem lehet sem az intézkedés korai szakaszában, a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőzően a helyszínen, sem azt követően hatósági, vagy bírósági eljárásban.

A jogalkotó ezért a mérlegelésnek „tágabb kört enged” amikor azt írja elő, hogy a rendőri intézkedés csak „nyilvánvalóan aránytalan” hátrányt nem okozhat az intézkedés alá vont személynek.

A két vizsgálandó kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) között jogalkotói jogértelmezés nem tett különbséget súlyuknál fogva sem az Rtv-ben, sem az intézkedés idején hatályban volt más jogszabályban.

Jogalkotói iránymutatás hiányában a hatóság jogalkalmazói tevékenysége során ezt követően azt vizsgálta meg, hogy a testi kényszer és a bilincs között fennáll-e „nyilvánvaló” és szignifikáns különbség a tekintetben, hogy mekkora hátrányt okoz.

A testi kényszer alkalmazása olyan fizikai erő kifejtéssel jár, mely ereje, irányultsága (elvezető fogások, karfeszítés, földre fektetés) révén képes lehet megtörni az elszenvédőjének akaratát, azaz az akaratlagos ellenszegülő mozgását mindaddig, amíg a rendőr saját fizikai erő kifejtését megfelelő intenzitással és irányultsággal fenntartja. A bilincs fizikai jellemzőinél fogva – a testi kényszerhez hasonlóan, szakszerűen felhelyezve – arra alkalmas, hogy a megbilincselte személy nem kívánt mozgását lehetetlenné tegye. Amíg a testi kényszerrel akár az intézkedés alá vont személy teljes testét kontrollálni lehet, addig a kezek megbilincselése csak a kezek szabad mozgását gátolja meg, sok esetben továbbra is szükséges az illető kísérése, megfogása.

A testi kényszer alkalmazásával szembeni ellenszegülés esetén maga a testi kényszer hámsérülést, vagy ennél súlyosabb sérülést (izületi, vagy csontsérülést) is okozhat. A bilincs szabályszerűen felhelyezve további ellenszegülés (a kezek szétfeszítése) esetén szorosabbá válva jellemzően hámsérülést okoz.

Az akarathajlító hatás, a személyes szabadság korlátozásának mértéke tekintetében tehát megállapítható, hogy a bilincselés alkalmazása koránt sem jelent fizikailag nagyobb mértékű korlátozást. A testi kényszer a rendőr fizikai képességeit és figyelmét jellemzően nagymértékben, akár teljes mértékben leköti. A bilincs alkalmazásával a rendőr a helyszíni intézkedése során fizikai erejét és figyelmét egyaránt nagyobb mértékben oszthatja meg, hiszen a nem kívánt mozgást nem a rendőr, hanem túlnyomórészt a bilincs akadályozza. Ez utóbbi úgy az intézkedés biztonsága, mint a tágabb környezet, végső soron a közrend szempontjából is kedvezőbb intézkedési helyzetet jelent.

Szóba jöhet a kényszerítő eszközök alkalmazásának negatív társadalmi megítélése, és ebben a körben kérdéses lehet, hogy a megbilincselés nagyobb mértékben korlátozza-e az emberi méltóságot, becsületet, mint a folyamatos karfeszítéssel, vagy más módon kivitelezett megfogással történő elvezetés. Jogszabály iránymutatást nem ad a hatóságnak ilyen értékelés elvégzéséhez, így ez nem tartozik a hatáskörömbé.

A Szolgálati Szabályzat hivatkozott rendelkezése értelmében a bilincs különösen akkor alkalmazható, ha a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés testi kényszerrel nem

törhető meg. A testi kényszer akarathajlító jellegére tekintettel fogalmilag feltétlenül az ellenszegülő magatartás megszűnését eredményezi, ez ugyanakkor nem jelenti az ellenszegülés megtörését is, azaz az ellenszegülési szándéktól való elállást, ezért a testi kényszer megszüntetésekor az intézkedés alá vont személy további aktív ellenszegülést tanúsíthat. Erre tekintettel a bilincs alkalmazása a testi kényszert kiváltva, kiegészítve a további ellenszegülő magatartás megakadályozására hivatott. A testi kényszerrel lefogott személy esetében azt, hogy csupán ellenszegülő magatartása kényszerű megszűnéséről, avagy az ellenszegülés megtöréséről (szándéktól való elállásról) van-e szó, alapvetően tudati, érzelmi kérdésként, egzakt módon eldönteni, tehát az érintett jövőbeni szándékára vonatkozóan biztos következtetést levonni sem a helyszínen, sem a későbbiek során nem lehet.

Ezért – a már fent is kifejtettek szerint – az Rtv. rendelkezése értelmében a rendőr mérlegelésén múlik, hogy a testi kényszer felváltása, kiegészítése céljából alkalmazza-e a bilincselést. A jelen esetben a tényállásban említett indulatos, aktív ellenszegülő magatartásra tekintettel okszerűen döntött a rendőr úgy, hogy a testi kényszert a bilincseléssel kiváltva továbbra is fenntartja a panaszos szabad mozgásának korlátozását mindaddig, amíg a helyszíntől eltávolítva, a rendőrkapitányság területére kísérik, kizárva, minimálisra csökkentve a további jogsértő cselekmény elkövetésének a lehetőségét.

Megállapítottam, hogy a bilincselés és a testi kényszer között nyilvánvaló különbség a korlátozás azaz „hátrányokozás” mértékében nem állapítható meg, sőt a bilincselés a testi kényszerrel szemben csak a karok mozgását akadályozza legfeljebb azonos sérülés veszélye mellett. Ezért a rendőr az Rtv. 15. §-ában foglalt nyilvánvaló hátrányokozás tilalmát nem szegte meg, hiszen úgy a jogszabályi környezetből, mint a tényszerű összehasonlításából nem következik nyilvánvaló különbség a két kényszerítő eszköz között, azaz intézkedése az Rtv. 48. § d) pontja alapján a bilincselés tekintetében is arányos volt.

A fentiek alapján a panasz e tekintetben is alaptalan.

6) A panaszos a bilincs alkalmazásának időtartamát sérelmezte

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése szerint *„A rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.”*

Az Rtv. 48. § c) pontja alapján *„A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy*

c) szökésének megakadályozására.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) és (4) bekezdése értelmében *„Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt*

d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg.

(4) A bilincselés módjai:

b) kezek előre vagy hátra bilincselése.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy miután a rendőrkapitányságon ellenőrizték az adatait és kiürítették a zsebeit, kérte, hogy vegyék le róla a bilincset. Körülbelül * óra * már végeztek az előbbi cselekményekkel, ezért érthetetlen számára, hogy miért volt mégis megbilincselve * óra *-ig.

A Rendőrkapitányság vezetőjének *-ei átirata szerint a panaszost a rendőrkapitányságon nem helyezték el előállító egységben, az őrzést a rendőrájárőr tagjai végezték. A járőrök *-n készített jelentése beszámol arról, hogy a rendőrkapitányságon a ruházat-átvizsgálás végrehajtását követően a panaszos kezeit előre helyzetben újra megbilincseltek, mivel kijelentette, hogy nem várja meg a szükséges iratok elkészültét, az épületet el fogja hagyni. Mindezt megerősítette a rendőri szerv vezetőjének átirata, amely megállapította, hogy a panaszos szökésének megakadályozása érdekében szükséges volt a bilincselés folytatása a szabadon bocsátásig.

A kifejtettek alapján a panasz e tekintetben is alaptalan.

7) A panaszos állítása szerint az intézkedés során, a fején sérülés keletkezett.

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint *„A rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.*

(2) A rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére - amint ez lehetséges - segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.”

A panaszos sérelmezte, hogy amikor megbilincseltek a rendőrök, akkor a jogszabályi kereteken túlléptek és erőszakot fejtettek ki vele szemben. Ezt azért gondolta, mert amikor másnap felkelt, akkor hányingere volt, fájt a feje, szédült, sőt a homlokán egy borsószem nagyságú dudor is volt. Ezt az intézkedés napján azért nem tudta kitapintani, mert a kezei végig bilincsben voltak. A panaszos rögtön elment orvoshoz, aki megvizsgálta és megállapította, hogy valóban van egy kisebb dudor a fején, de egyébként nincs fizikális panasz, nincs törése. Az orvos pihenést és bő folyadékbevitelt javasolt.

A rendőrségi iratokból megállapítható, hogy a rendőrök egybehangzóan tagadták a panaszos állításának valóságát. Elmondták, hogy az intézkedés során nem sérült meg, sőt a panaszos az intézkedésről kiállított dokumentumokban – így az „Igazolás a rendőrségi előállítás időtartamáról” nyomtatványon – aláírásával hitelesítetten kijelentette, hogy az intézkedés során nem keletkezett sérülése.

A panaszos által becsatolt ambuláns lap *-n, * óra * perckor készült, tehát az intézkedés másnapján. A diagnózis szerint a panaszos fején sérülés keletkezett, valamint a mellkasa zúzódott, amelyeket az orvosi vélemény szerint testi erővel okoztak. A koponya és mellkas röntgen-felvétel kóros eltérést nem mutatott ki, és a további vizsgálat sem jutott más eredményre. Akut traumatológiai teendőt nem állapítottak meg. Az orvos mindössze otthoni pihenést és bő folyadékbevitelt javasolt. Az ambuláns lap tehát nem támasztja alá azt a panaszosi állítást, miszerint őt az egyik intézkedő rendőr tonfával fejbe ütötte volna.

A panaszos azon állítása, amely szerint azért nem tudta a rendőrök által okozott „borsószem” nagyságú dudort a homlokán kitapintani, mert végig bilincsben volt, nem fedi a valóságot, hiszen a rendőrök a jelentésükben egybehangzóan állították, hogy a Rendőrkapitányságon a panaszos kezei hátra helyzetből előre helyzetbe kerültek bilincselésre, amely nem jelenthetett akadályt a homlokán lévő sérülés kitapintására.

A fentiek alapján a panasz alaptalan.

8) A panaszos a szolgálati fellépés módját is sérelmezte.

Az Rtv. 20. § (1) bekezdés szerint „A rendőrt az intézkedés során

a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy

b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.”

(2) „A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.”

(3) „A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.”

A Szolgálati Szabályzat 5. § (1) bekezdése szerint „Az intézkedést a rendőr - az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.”

A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrök az intézkedés során nem mutatkoztak be neki, nem közölték vele az intézkedés okát és célját. A panaszos elmondta, hogy többszöri kérése ellenére sem közölték vele a rendőrök a nevüket és azonosító számukat, pedig azok még azt is tudták a panaszosról – az igazoltatását követően –, hogy hol lakik, így erre figyelemmel elvárható lett volna az, hogy a rendőrök is igazolják magukat.

A rendőri szervezeti elem vezetőjének jelentése szerint a panaszossal szemben intézkedő két rendőr közölte nevét és azonosító számát, valamint az intézkedés okát és célját is.

A fentieket támasztja alá az a körülmény is, hogy a panaszos tisztában volt a vele szemben intézkedő két rendőr nevével, sőt egyikük azonosító számát is tudta, hiszen a panaszához csatolt egyik irat hátulján rögzítette is. (Az egyik rendőr vonatkozásában csak az első számjegyet jegyezte meg az azonosítószámából.)

A panasz a fentiekre tekintettel alaptalan.

9) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök kulturálatlanul beszéltek vele.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Magyarország Rendőrségének Etikai Kódexe 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.”

Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.”

A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A panaszos kifogásolta azt is, ahogyan a rendőrök vele szemben az intézkedés során kulturálatlanul beszéltek. Állítása szerint a becsületének csorbítására alkalmas kifejezéseket használtak vele szemben, illetve „lekezelők” voltak.

A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelem és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el.

A rendőri jelentések cáfolták a panaszos által előadottakat. A rendőrök egybehangzóan állították, hogy a panaszossal szemben kulturáltan, az európai magatartási szabályok szerint, higgadt, nyugodt hangnemben kommunikáltak, amely kommunikáció kellőképpen határozott volt, figyelemmel arra, hogy a panaszos zavartan viselkedett, nem volt nyugodt a rendőri intézkedés során. A rendőrök elmondása szerint a panaszos volt az, aki nem ütött meg velük szemben kulturált hangnemet, az intézkedés során végig kiabált, elégedetlenkedett.

A Ket. 172. § i) pontja szerint e törvény alkalmazásában irat, okirat, közokirat, magánokirat: a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti irat, okirat, közokirat és magánokirat. A Pp. 195. § (1) bekezdése határozza meg a közokirat fogalmát, amelynek a rendőri jelentés is megfelel. A (7) bekezdés szerint a közokiratot az ellenkező bebizonyításáig valódinak kell tekinteni. Helyesnek tartom hangsúlyozni, hogy a rendőri jelentésekben foglaltakat semmilyen bizonyíték nem döntötte meg, ezért a hatóság az ellenkező állítások értékelése során a rendőri jelentésben foglaltakat fogadta el valóinak.

A fentiek alapján a panasz alaptalan.

10) A panaszos sérelmezte továbbá, hogy betegsége ellenére nem vitték haza a rendőrök.

A panaszos sérelmezte, hogy annak ellenére, hogy beteg volt és nehezeére esett hazamennie, a rendőrök nem szállították haza, hanem gyalogosan kellett megtennie az utat.

A rendőri szervek jelentése szerint a panaszos az intézkedés befejezését követően nem jelezte, hogy beteg és annak sem adott hangot, hogy a rendőrök segítsék a hazajutásában. A rendőri jelentések arról számoltak be, hogy – bár a panaszos közel lakik a Rendőrkapitánysághoz – annak ellenére, ha kérte volna –emberiességi okokból hazaszállították volna.

A Ket. 172. § i) pontja szerint e törvény alkalmazásában irat, okirat, közokirat, magánokirat: a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti irat, okirat, közokirat és magánokirat. A Pp. 195. § (1) bekezdése határozza meg a közokirat fogalmát, amelynek a rendőri jelentés is megfelel. A (7) bekezdés szerint a közokiratot az ellenkező bebizonyításáig valódinak kell tekinteni. Helyesnek tartom hangsúlyozni, hogy a rendőri jelentésekben foglaltakat semmilyen bizonyíték nem döntötte meg, ezért a hatóság az ellenkező állítások értékelése során a rendőri jelentésben foglaltakat fogadta el valóinak.

A panasz e tekintetben is alaptalan.

IV.

A Panasztestület a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában megállapította, hogy a panaszos bilincselése kapcsán sérült a panaszos emberi méltóságához való joga.

A Panasztestület álláspontjával nem értek egyet, mivel a panaszos ellenállt a rendőri intézkedésnek, végig agresszív magatartást tanúsított, a rendőri felszólításoknak nem tett eleget. A bilincs felhelyezésének is ellenállt oly módon, hogy magasba emelte a kezeit, továbbá kiabálni kezdett. A rendőrök a gépkocsival történő szállítás alatt a kezeit hátra bilincselték, majd amikor a Rendőrkapitányságra beérkeztek, a ruházatátvizsgálást követően a kezeit előre bilincselték. A bilincs további alkalmazása azért volt indokolt, mivel a panaszos többször kijelentette, hogy el fog menni a kapitányságról, nem várja meg az eljárás végét.

A Panasztestület a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában megállapította, hogy a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszernek nem volt meg a jogalapja, így emiatt sérült a panaszos emberi méltóságából levezethető testi integritáshoz való joga.

A Panasztestület álláspontjával nem értek egyet, mivel a rendőrök az intézkedés során többször is felszólították a panaszost, hogy működjön együtt, azonban a kommunikáció eredményre nem vezetett, így az intézkedés eredményes befejezése érdekében a rendőrök jogszerűen alkalmaztak testi kényszert a panaszossal szemben.

A Panasztestület a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában a panaszos alábbi sérelmeit – amely szerint a bilincs időtartamára vonatkozó panaszt, illetve azt, hogy annak ellenére, hogy beteg volt és nehezeére esett hazamennie, a rendőrök az előállítás megszűnését követően nem szállították haza, hanem gyalogosan kellett megtennie az utat, – nem vizsgálta.

A panaszosi sérelmet ezen eljárásban megvizsgáltam, és a rendőri jelentések alapján megállapítottam, hogy az alaptalan. (ld. 6) pont és a 10) pont)

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Pp. 195. § (1) és (7) bek., 330. § (2) bekezdése;
- Ket. 100. § (1) bekezdés c) pontja és (2) bek., 178. § i) pontja, a 109. § (1) bekezdés a) pontja, 33. § (7) bek., 50. § ;
- Rtv. 93/A. (2) bek., 92. § (1) bek., 13. § (1) bek., 29. § (1) bek. a) pontja, (4) és (6) bek., 19. § (1) és (2) bek., 31. § (1) bek., 33. § (2) bek. f) pontja (3) bek., 22. § (4) bek., 15. § (1) bek., 16. § (1) bek., 17. § (1) és (2) bek., 47. § , 48. § b) és c) pontja, 20. § (1) bek. a) és b) pontja, (2) és (3) bek., 2. § (1) bek.,
- Szolgálati Szabályzat 5. § (1) bek., 30. § (3) bek., 41. § (1) bek. d) pontja, (4) bek. b) pontja, (6) bek. a), aa)) pontja, (7) bek., 39. § (3) bek. a) és b) pontja.
- Sztv. 216. § (1) és (2) bek.,
- Etikai Kódex 1., 5. és 7. pontja.

Budapest, 2015. június 8.

Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány